

NYE UNDERSØKELSER AV FORSØKSJORD.

Av dosent dr. Hans Glømme.

LANDBRUKSKANDIDAT Vigerust har nettop skrevet en beretning om jorden på Løken forsøksgård. Arbeidet er utgitt av Statens Jordundersøkelse. Undersøkelsen er et ledd i en serie undersøkelser over jordsmonnet på forsøksgårdene i vårt land og som blev påbegynt for vel 10 år siden. Meningen med disse undersøkelser var først og fremst best mulig å lære å kjenne den jord som blir nyttet til forsøksvirksomhet.

Det vesentligste av undersøkelsene i marken er utført høsten 1933. Etter et rutenett med 25 m.s avstand hver vei er det foretatt boringer til 1 m.s dybde, hvor profilene er nøiere studert. Av de viktigste jordtyper er det tatt ut prøver fra profilets forskjellige lag. I disse prøver er der foretatt mekaniske og kjemiske analyser samt en del andre bestemmelser.

Forsøksgården Løken ligger i Ø. Slidre herred i Opland fylke. Den har siden 1922 vært forsøksgård for Statens forsøksstasjon for fjellbygdene. Gården er i alt på 275 dekar, og skråner mot syd. Høiden over havet varierer mellom 496—616 m. Det er et typisk innlandsklima. Den normale årsnedbør er 525 mm, derav faller 312 mm i veksttiden (mai—september). Middelterperaturen i veksttiden er 9,5° C.

Den faste fjellgrunn stikker flere steder frem i dagen og består overalt av fyllitt. Da mengden av muskovitt meget ofte utgjør over 50 % av denne fyllitt, er bergarten meget rik på kali.

Det aller meste av de løse jordlag består av morenegrus. Da stedet ligger så nær op mot Jotunheimen, har transporten av løsmaterialet ikke vært lang. Det løse dekke er vesentlig opstått av fyllitt og jorden er av den grunn temmelig rik på leir. Det grovere materiale i denne jord består foruten av fyllitt vesentlig av sparagmitt, kvartsitt, granitt og gabbro. Det mest betegnende navn er fyllitt-morenejord. Den mekaniske sammensetning av morenejorden varierer sterkt fra steinrik morenegrus til leirrik morenesand.

Steddannet forvittringsjord er det lite av, og denne er overalt grunn. På den flatlendte del av gården forekommer det dessuten noen grunne myrdannelser.

Jordsmonnet. Etter den geologiske opprinnelse og jordens mekaniske sammensetning, samt jordprofilenes forskjellige utforming, er det på Løken skilt ut og beskrevet 8 forskjellige jordtyper etter kornstørrelsen og forvitringen.

De dominerende typer på den høiereliggende del av gården er den gulbrune og gulgrå morenesand. På den flatlendte del er leirrik morenesand viktigst, dernest muldjorden. Ingen steder på Løken er jorden så leirrik at den bør betegnes som moreneleir. Sist nevnte type er derimot ikke så sjelden å treffe på andre steder i bygden.

Dybden av matjorden veksler sterkt. På de likeste skifter på eldre dyrket jord pleier matjordlaget å være over 30 cm dypt, 40—50 cm er meget vanlig, men ofte også 60—70 cm. En stor del av denne dype matjord må i de aller fleste tilfelle forklares opstått ved hjelp av de såkalte grunnvannsstrømmer, som så vanlig optrer i disse kuperte morenestrøk. Dette bevegelige grunnvann gjør at jorden får en bedre struktur og blir dessuten mer næringsrik. På den annen side vil disse grunnvannsstrømmer også være årsaken til at jordvariasjonen blir større, noe en derfor må ta meget hensyn til ved anlegg av forsøksfelter.

Brunjorden er den vanligste profiltipe. All oplendt og grusrik jord hører til denne. I den steinrike morenegrus kan tydelig forvitring påvises til henimot 1 m's dybde, mens forvitringen for den svakt leirholdige morenesand ikke går dypere enn 40—50 cm. Gleyjorden er især utbredt over den lavlente del av gården. Den leirrike morenesand hører til denne profiltipe, likedan muldjorden på leirholdig morenesand. Podsoljorden har liten utbredelse på Løken, og innskrenker sig bare til et par mindre stykker som bærer granskog og hvor bunndekket hovedsakelig består av moser og lyngvekster.

De kjemiske analyser av jordprofilene viser tydelig at matjordlaget er det næringsrikeste. Dette gjelder først og fremst innholdet av kalk (CaO), men på et par undtagelser nær også fosforsyren (P_2O_5). I de øvrige lag viser det sig at plogbunnet er fattigere både på fosforsyre og kalk enn den uforvitrede undergrunn. Kaliinnholdet (K_2O) er derimot temmelig ens i alle lag. Innholdet av jern (Fe_2O_3), som representerer den totale mengde, er det i regelen mest av i matjorden.

Dette at det er minst kalk i plogbunnet, skulde tyde på en svak utlutning. Men på den annen side viser det næringsrike matjordlag og tillike eksempel på svak saltutfelling i overflaten på muldjorden at stofftransporten opover i profilet er i svak overvekt. Det riktigste tør derfor være å betegne denne profiltipe som en overgangstype i grenseområdet mellom arid og svakt humid klima.

Kaliinnholdet veksler lite i de forskjellige lag og er i middel for matjordprøvene bare 0,052 %. Dette er påfallende lite, især når en tar hensyn til det store kaliinnhold i fyllitten og hvorav løsmaterialet for størsteparten er opstått.

Matjordens innhold av organiske emner veksler for fastmarksjord mellom 5,0—14,0 %, og matjorden er derfor stort sett muldrik med god struktur.

Den aktuelle reaksjonen i de forskjellige lag viser for den grusrike morenesand en tiltagende surhet nedover i profilet. Det omvendte er tilfelle for de leirrikere jordtyper. I podsolprofilet viser kvitmelelaget størst surhet.

Matjordlaget øver den største motstand mot reaksjonsendring. Videre er buffervirkningen i det hele større i forvitret enn i uforvitret undergrunn.

Matjordlagets reaksjon er i middel for 112 pH-bestemmelser 5,69. Den høieste pH-verdi som er målt, er 6,85, og den laveste 4,60. Eldre dyrket jord viser de høieste pH-verdier, over halvparten av prøvene ligger her innen det svakt sure område. For yngre dyrket jord ligger de fleste prøver innen det middels sure område. Den udyrkede jord er surest, men bare 5 prøver har vist sterkt sur reaksjon.

Fast landmåler ansatt i Det norske myrselskap.

FRA 1. mai i år har myrselskapets styre ansatt utskiftningskandidat Oscar Hovde som fast landmåler i selskapet. Herr Hovde har tidligere i en kortere tid arbeidet i utskiftningsvesenet som midlertidig utskiftningslandmåler, og dessuten som assistent i myrselskapet i ca. 2 år. I april i år blev han ansatt som utskiftningslandmåler i Troms og selskapet averterte da stillingen ledig. Det meldte sig ialt 18 ansøkere og deriblandt også Hovde, som altså fikk stillingen.

Utskiftningskandidat Hovde er frå Afarnes i Møre og Romsdal fylke, er 34 år og blev uteksaminert fra Norges Landbrukshøiskoles utskiftningsavdeling i 1927.

Til

Myrselskapets medlemmer!

Vi tillater oss å minne om medlemskontingenten. Det er absolutt minst bryderi og utlegg såvel for medlemmene som for myrselskapet at kontingenten innsendes pr. postanvisning, adr. Det norske myrselskap, Rosenkrantzgaten 8, Oslo. Kontingent scm ikke er innbetalt innen 1. oktober, vil bli innkassert pr. postopkrav.
